

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 43. ANULU XVII.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. posto, cu banii prin scrisori francate, adrestate catre espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe unu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 1/13 Iunie 1869.

Eveneminte politice.

Mai multe sciri vinu deodata cari confirma ca bugetulu ministrului de resbela are unu deficitu de 4—5 milioane. Diariele opozitionali si cu deosebire cele unguresci suntu necajite pre procedur'a ministeriului. Cele unguresci mai adaugu, ca de ce suntu bune delegatiunile? Ele voteza o suma si ministrulu chieluie catu vrea preste sum'a aceea si apoi vine inaintea delegatiunilor sa spuna, ca cu atatea milioane amu chieluie mai multu.

Pentru anulu viitoriu se dice ca e prevediutu unu extraordinariu de 6—7 milioane; o parte din acestu extraordinariu trebuie pentru tunuri-armstrong si mitraloze (un felu de prosca de glont; inventiune noua de a omori si vatema multi omeni deodata), si o parte pentru fortificatiuni in imperiulu intregu. Numai pentru mitraloze se cere unu creditu de 4 milioane. Deficitulu de 4 milioane in bugetulu ministeriului de resbela se spunea ca a nascutu diferentie intre membrii familiei imperiale si asiá archiducele Albrecht a demissionatu din postulu seu de inspectoru generale alu infanteriei, archiducele Wilhelm din postulu seu de inspectoru de artileria si archiducele Leopoldu din postulu de inspectoru de trupele de geniu. Demissionarea acest'a nu se adevaresce.

Opozitiunea extrema a provocatu pre Kossuth sa vina acasa si sa se puna in fruntea ei. Kossuth a respunsu ca in impregiur'ile, in cari se afla adu Ungaria consciint'a si mintea treza si spune ca nu i e permis a se inturna in patriasi.

Deputatii senatului imperiale galitiani si depunu mandatele, pentru ca diet'a galitiana sa aiba mana libera in sesiunea viitoria.

Trecendu la partea politica din afara impartasim ca unele diuarie magiare incepu a insira pe catele (?) Romaniei. Ele facu tocmai ca pres'a oficiosa din statele cele mari, candu se afla in ajunulu unui atacu asupra unui statu strainu, vrendu ca in modulu acest'a sa pregatesca pre publiculu, care sa contribuie avere si sange si quasi sa se escuze inaintea lumii ca e constrinsa puterea intreprindatoria sa tinda la midiloce de aceste barbare in sine, dara necesarie pentru pacea si liniscea Europei. Nici nu invidiamu ambitiunea nobile a unui poporu, nici vomu protege nedreptatea ori de cine se aru comite, inse candu cetima pomelnicolu pe cateloru ce lu insira colegele nostre unguresci mai curendu ne vine sa dicemu: nu Romani'a, nu Ungaria' peatuescu, ci omenii din trensele si apoi omeni suntu si ici si dincolo. Le-amu striga colegendu unguresci: „voi nu vedeti de arbori padurea!“

In Franci'a in unele cercuri a trebuitu sa se faca alegerile a doua ora si a resultatu vie o 30 deputati din opusetiune. Opusetiunea va fi asiá dara in corpulu legislativu alu Franciei cam de vre-o 50-60 de capete de mare. Impregiurarea acest'a dice ca pune pre cugete pre regimu.

Miscari facute in urma in mai multe puncte insemnate a le Franciei au alarmatu lumea incatu-va, inse nu au fostu cu urmari mari.

In Spani'a s'a publicatu serbatoresce constitutiunea, mai intaiu in Madridu apoi si in alte parti ale regatului.

In Romani'a s'au mai prelungitu sessiunea cameriloru inca pre 12 zile.

Diet'a Ungariei.

In nrulu precedente amu promis a raport'a si publiculu nostru cetitoriu despre siedint'a in care s'a facutu, din partea deputatiloru nationalitatiloru (Mai multi romani si numai putieni serbi si slovaci) doue amendamente la adresa in urm'a cuventului de tron si despre a carei resultatu su-

mariu refriramu inca in nrulu 41. *) Despre unu amendamentu s'a amintitu inca in nrulu trecut in articulu intitulatu. „La cestiunea nationalitatiloru. Premitiendu aceste sa venimu la siedint'a din 4 Iunie.

Dupa unele curentii si dupa o interpelare facuta de deputatulu Iranyi: deca ministeriulu are de cugetu a substerne dietei unu proiectu de lege privitoriu la modificarea §-lui 10 din art. III. d. I. din anulu 1848 carele tratéza despre consiliulu de state, care interpelare sa se predé ministeriulu.

Trece cas'a deputatiloru la ordinea zilei, adeca la desbaterea speciale a adresei.

La aline'a a doua deputatulu Iranyi luandu cuventulu protestéza in contr'a unei dchiarationi facute de ministrulu presedinte in siedint'a dela 3 Iunie; ca ministeriulu este indreptatitu a interpreta legile candu diet'a nu este adunata. In decursulu vorbirei e intreruptu mai de multe ori de deputati, caci nu vorbea la obiectu. In fine presedintele fara de a ascepta se termine la intreba, ca are sa faca vre-unu amendamentu la aline'a din discutiune? Vorbitorulu fara de a raspunde la intrebarea acest'a continua vorbirea sea. Presedintele iera lu intrerupe, si dep. Iranyi atunci renuntia tacendu de a vorbi mai departe. Aline'a se primescu fara modificare. Se primescu dupa acest'a alineele III si IV, iera dupa cetirea alineei V ia cuventulu

Vasiliu Buteanu. **) Onorabila camera! Eu amu norocirea d'a fi insarcinatu cu misiunea pentru mine onorifica d'a susterne in numele meu si alu mai multoru consoti ai mei unu amendamentu la proiectulu de adresa elucratu de comisiunea esmisa de camera, si asceptatu de basea pentru pertraterea speciale; — inainte d'a pune inse acestu amendamentu pre mas'a onorabilei camere, mi-ieu libertatea d'a i cere pretiuit'a atentiune pentru cate-va mominte.

Decumva in acestu proiectu de adresa discutatu pre largu si pre deplinu in tote partile sale cu ocasiunea pertratarii generali, a-siu afla espresa un'a impregiurare, care dupa parerea mea este forte esentiale, a-siu considerá de indiscretiune a usteni si mai departe pacienti'a onorabilei camere; — dupa ce inse din acestu proiectu de adresa lipsesce unu pasu, care dupa modest'a mea parere intereséza prea d'aprove si intr'unu modu forte susceptibilu precum patri'a comune asié si pre diferitele nationalitati locuitorie in patria, indemnati de amorea contra patri'a nostre si in interesulu propriei nostre conservári amu tienutu de un'a necesitate neincungiuravera a propasi cu amendamentulu ce indata se va ceti.

Eu si amicii mei de principie apartienemu acelor'a, cari respectéza integritatea patriei comuni, si dorescu cu anima sincera desvoltarea constitutiunei nostre comuni, si chiaru pentru ca precum dietei dorinti'a mea principale este a nutri si desvolta pre base democratice viet'a constitutiunale a patriei nostre. Dorinti'a emanata din acesta nesuintia a mea mi-a impusu a chiama atentiunea onorabilei camere asopra unei impregiurári de un'a importantia mare.

Onor. camera! Nu-mi este scopulu a comentá articulu de lege, pentru egalitatea nationale, creatu in zilele ultime ale dietei trecute, fie-mi inse iertatu a marturisi sinceru si cu franchetia, ca eu precum atunci asié in presinte sum de acea cre-

*) Cu ocasiunea acest'a trebuie sa rectificamu numarul votantiloru din siedint'a din 3 Iunie in locu de 252 cu 251. R.

**) Textulu vorbirei si alu amendamentulu lu reproducemu dupa traductiunea „Federationei“. R.

dintia si convingere ferma, cumca onorabil'a camera n'a pronunciatu ultimatu in privint'a acest'a, cu atatu mai putienu nu, cu catu fie-cine s'au potutu convinge dimprena cu mine, ca acelu articlu de lege n'a indestulitu si n'a potutu indestuli pretensiunile juste si ecuitabile ale diferiteloru nationalitati, acest'a o dovedescu dechiaratiunile deputatiloru diferiteloru nationalitati, facute in 1868, o dovedescu momintele, ce se ivira dela crearea acelu articlu de lege in viet'a politica a diferiteloru nationalitati.

Din acest'a si mai multe cause esistinti noi dorimu ca art. XLIV. sancti. natu in 6. Decembre 1868 sa se sumita revisiunei, modificandu-se astu-feliu, ca esistinti'a, limb'a si cultur'a nostra nationale se fie asecurate. — Nu pretindemu noi nimicu ce aru poté slabi séu plane periclitá esistinti'a nostra de statu si legatur'a acestui'a; pretindemu numai atat'a, ca noi ca vechii si daca v're D-dieu vecinicii locuitori ai patriei acestei'a, se potemu trai in deplin'a egalitate, contielegere si pace cu tote nationalitatile acestei patrie, — si chiaru din asta cauza ama dori ca vointi'a nostra sa nu se interpreteze reu, sa nu fimu suspitionati atunci, candu vomu a ni asecura vietia si libertatea; caci fiinti'a fara libertate si vietia nu poté folosi nici sie-si nici patriei sele.

Necessitatea resolvirei norocose a cestiunei nationali s'a discutatu in destulu in mai multe diete, si dupa pererea mea numai este inderetru alta, decatu sincer'a buna vointia din tote partile, si nodulu gordeanu este deslegatu.

Sa nu na amagim, precum spusera mai multi deputati in acesta camera, ca suntemu 15 milioane magiari, ma nu neci posim ac'est'a, ci se ni damu atentiunea si vointi'a intr'acolo, ca cele 15 milioane de sub coron'a st. Stefanu sa fie cetatieni deplinu indreptatiti si maltaimiti.

Fie-mi permisu a crede in urm'a celoru d'ise, ca onorabil'a camera condusa de spiritulu sublimu alu contielegerii si fratietatii ni va procura, inoa sub decursulu dietei presinte, ocasiune legale pentru ca noi, ca frati cu vietia si drepturi egali sa fimu factorii desvoltarii constitutiunali a patriei nostre, ai reformariloru salutari pre base democratice, sa fimu factorii creáriei unui statu solidu despre care se potemu dice nec inferni praevalebunt adversus eam! Si acest'a o potemu ajunge forte usioru, deca ni vomu acoperi corpulu comunu adeca patri'a cu scutul celu de feru alu paciei si contielegeriei, deca vomu impartí drepturile constitutiunali fratiesce in mesur'a in care suportamu sarcinele ei.

S'aretamu Europei civilizate, ca onorabil'a camera nu intrebuintéza poterea, ce sórtea i o a datu pentru medlocirea unei bune stári aparute si póte nestabile, ci inaintéza seriosu cu tempulu, nelasandu inderetru ceva reserva, care sa se póta intrebuintia candu-va spre daun'a patriei nostre comune.

Premitiendu aceste, si recomandandu amendamentulu nostru atentiunii pretinitei si partenirei onorabilei camere, lu puno pre mes'a on. camera, avendu deplina sperantia, ca va avé resultatulu doritu.

AMENDAMENTU.

Dupa aline'a a patri'a sa se puna urmatóci'a aline'a:

„Intre cestiunile de mare insemnate nu potemu trece cu vederea cestiunea de nationalitate, a carei fericita deslegare — dupa noi — este o conditiune de desvoltare morale, spirituale si materiale prin urmare o conditiune de vietia pentru patri'a intréga. In acesta privintia diet'a trecuta a adusu o lege, si eredemu ca tocmai din acesta cauza sollicitudinea parintésca a Majestatii Vóstre a lasatu neatiosa acesta cestiune in cuventulu de tron. Dar noi, Majestate, nu potemu negá, ca deslegarea pre-

cu s'a facutu, ea n'a produsu multiamire la tóte popórele tieriei; deci noi in consciintia ce avemu pentru fericirea patriei pria multiamirea tuturor pretensiunilor legitime ale tuturor popórelor, nu potemu privi deslegarea de definitiva, si pentru aceea ne declarám de aplicati a luá acésta cestiune — din initiativ'a nóstra séu a guvernului Majestátei Vóstre — la nóua desbatere si a o deslegá pre basea deplinei egale indreptátri nátionali cu recunóscerea esistintiei si a drepturilor nealienabili pentru tóte nátiunile tieriei." Subserisii: Buteanu, Dr. Ios. Hodosiu, Ioanu Cucu, Sig. Borlea, Ales. Romanu, Mir. Romanu, Aur. Maniu, Vin. Babesiu, G. Stratimiroviciu, V. Paulini-Totu, Ioanu Uslarik, Laz. Gruiescu, Ant. Konyoviciu, Ales. Mocioni, Ant. Mocioni, G. Mocioni, Lazaru Ionescu, Dum. Ionescu, Vas. Jurca, Petru Mihali, Alois. Vladu, Ios. Popu, Sig. Popoviciu.

Dep. Franciscu Deák e celu dintáiu carele vorbesce dupa dlu Buteanu; elu dice ca in anulu 1868 s'a fácutu lege in privintia egalei indreptátri a nátionálitáilor. Legea aceea s'a facutu cu intentiunea, cá egal'a indreptátre a fia-cáruí cetátienu, tiena-se elu de ori-care nátionálitáte, vorbesca elu ori-ce limba, sa fia garantata si pre lángga acést'a integritatea, independintia tieriei si organizatiunea ei sa remana nevatemata. Acum se face aci amendamentu cá sa esprimámu tota noi cari amu facutu legea ca nu indetulescé pre nátionálitáti. Se póte ca dupa ce va ascultá majoritatea casei causele va luá in desbatere unu proiectu nou in privintia acést'a, dara cá diet'a sa primésca in adresa a se dice, ca legea e neindetultória, fára de a fi unu proiectu nou pre més'a dietei, nu se póte póti. Ori-cine doresce multiamirea generale (közmegelekedést); e de opiniune, ca déca se votá legea in diet'a trecuta dupa cum o a doritu minoritatea atunci nu erá in tíera multiamire generale, pentru ca la facerea unei legi inainte de tóte trebuie considerata dreptatea demnitátea si interesulu comunu alu tieriei; insa la facerea unei legi nu se póte incungiórá sa nu fia si de acé'a cari nu suntu multiamiti cu ea. De aceea e indreptátitu fia-care deputatu sa faca propunere cá sa se modifice ori-ce lege, séu sa faca proiectu nou, si atunci diet'a va decide déca proiectulu are sa se ia in desbatere si sa concluda asupra-i. Dara sa se incida in respunsulu la cuventulu de tronu asiá ce-va e in contra formeleru ce sustan si o si neconvinciosu. Cu deosebire nu se cuvine a se exprime acésta cestiune la loculu (aline'a) acést'a. Cetesce apoi ce se dice in aline'a si mai repetesce ca póte ori-care dintre deputati sa astérna pre més'a dietei unu proiectu nou séu despre legea din cestiune séu despre ori-care alt'a.

U h l a r i k recede dela cuventu, dara-si reserva dreptulu de a vorbí la acestu obiectu dupa ce se va asterne unu proiectu dietei.

V. Toth P a u l i n i recomanda amendamentulu.

Z m e r s k á l partinesce pre Deák si nu se impaca cu cuventulu „nátiuni“ ci doresce sa se intrebuinteze „nátionálitáti“.

C u c u nu afla inro cuvintelu „nátiuni“ si „nátionálitáti“ decátu o deosebire etimologica si recomanda amendamentulu.

Z i c h y e pentru textulu originale.

H o d o s i u, (vedi nr. viitoriu.)

I r á n y i nu e de opiniunea lui Deák, ca nu aru avé locu amendamentulu in adresa; nu-lu primésce insa pentru ca elu vorbesce de nátiuni si nu de nátionálitáti.

Inre cei cari mai vorbescu la acestu obiectu N y i á r i afla ca cestiunea „nátionálitáti“ este fórté insemnata si-i place de dispusetiunea in carea se desbate, pentru ca a observatu ca toti cei ce a vorbitu pána aci recunóscu principiile cardinali, fára de a cároru recunóscere cestiunea acést'a nici odata nu se va deslegá bine. Este cu tóte aceste de parere lui Deák.

B o r l e a, I o n e s c u si B a b e s i u, partinescu amendamentulu, I v a n k a e in contra amendamentulu. *)

Amendamentulu fu respinsu.

I o a n u C u c u presinta urmatorulu

A M E N D A M E N T U :

Dupa aline'a a patr'a sa se puna urmátórea aline'a :

„Astfelu de obiectu momentosu tienemu cestiunea uniunii Tranniei cu Ungaria, a cárei des-

*) Cuventárite acestor'a le vomu reproduce pre cátu ne va stá in putintia.

legare asiá precum s'a facutu ea in diet'a trecuta dupa manifestatiunile din mai multe párti si mai alesu din partea municipieloru si cercurilor de alegere din Transilvania inca nu o putemu privi de multiamitória. Este nenegabilu Majestate, ca legile, despre uniune, ori-cátu aru fi póte de neatacabili in forma, ele insa in fondu atingu esistintia unei tieri precum si cele mai vitali interese ale popórelor acelor'a, fára cá majoritatea precumpanitória si cea mai naturale a aceloru popóre se fia participatu la aducerea lor conformu intereselor sele, pre bas'a democratiei si pre bas'a principiului de dreptate, fára de care — asiá credemu — ca este imposibile de a se intemeiá o stare juridico-publica sigura si durabile; nu se póte trece apoi cu vederea nici aceea, ca nátiunea romána din Trannia, inca inainte de a se restitui constitutiunea nóstra, de-si nu dupa spiritulu acéstei constitutiuni, dara ea in fakta intrase in vietia cá factoru publicu de statu; dreptu aceea nu pregetám a dechiará ca suntu aplecati séu la propunerea guvernului Majestátei Vóstre séu din initiativ'a nóstra — a créa unu articulu nou de lege, prin care, luándu in considerare interesele vitali si pretensiunile legali ale tuturor locuitorilor Transilvaniei si mai alesu ale románilor, uniunea intre aceste dóne tieri surori sa se baseze pre fundamentulu siguru alu dreptátiei eterne.“ Subserisii: Ioanu Cucu, Dr. Ios. Hodosiu, Sig. Borlea, Ales. Romanu, Mir. Romanu, Laz. Ionescu, Dum. Ionescu, Vinc. Babesiu, Ales. Mocioni, Ant. Mocioni, G. Mocioni, Aloisiu Vladu, Lad. Buteanu, Laz. Gruiescu, Sig. Popoviciu, Vasilie Jurca.

Pentru acestu amendamentu vorbesce H o d o s i u; in contra lui Ioanu Bethlen.

In desbaterea mai departe S t r a t i m i r o v i c s, dupa ce cetesce o cuventare lunga face unu amendamentu pria care vrea sa se exprime in adresa ca in privintia politiceii orientali ea va observá politic'a neintreventiunei. Se respinge.

Cu acést'a se incheia si desbaterea speciale a adresei si se increde ministrului presedinte substernerea ei Majestátei Sele.

Siedintia se termina la 2 óre si 10 minute.

Projectulu de lege despre esercitarea puterei judecatóresci.

ce l'a asternutu ministrulu de justitia casei deputáilor in siedintia din 29 Maiu e urmatorulu :

§ 1. Justitia se va despartí de administratiune. Nici forurile administrative nici cele giudiciale nu se voru amestecá in cerculu reciprocu de activitate.

§ 2. Puterea judecatóresca se esercitáza in numele Maj. Sele.

§ 3. Pre judecatorii sententieri (decisetori) i denumesce regele prelángga contrascrierea ministrului de justitia.

§ 4. Fie care judecatoriu e salarisatu din cass'a statului si e indatoratu a face dreptu partidelor fára plata. Salarisarea judecatorilor s'a primitu in budgetulu statului si léfa judecatóresca odata stabilita nu se mai póte miciorá.

§ 5. Oficiulu judecatórescu lu póte implini acelu cive alu Ungariei, carele a) a implinitu 26 de ani; b) are unu caracteru nepatatu; c) are cunoscintia deplina a limbei magiare si incátu e pentru ocuparea unui postu de jude singulariu vorbesce si limbile usitate in raionu, in fine d) posede facultátile spirituale si practice otarite in §. 6.

§ 6. Despre cunoscintia drepturilor debue se documenteze, 1) ca a facutu esamenulu de advocatura din drepturile tieriei si din dreptulu cambiale; 2) séu a) ca a absolvatu studiile juridice la vr'unu institutu mai inaltu, fie din séu afara de patria (universitate séu academi'a o publica, dreptulu patriei insa la tóta intempleria la vr'unu institutu unguurescu, si ca a facutu esamenelu teoretice preserise la unu asemenea institutu patrioticu, si preste acést'a b) ca dela depunerea esamenulu din urma, a facutu in trei ani praesa juridica si adeca unu anu la o judecatoria si ce'lalti doi séu la unu advocatu séu la o judecatoria si dupa acesti trei ani a facutu esamenulu practic de jude asemenea cu succesu bun.

§ 7. Judecatoriu nu póte fi totu odata a) deputatu; b) notariu séu agentu regescu; c) nu póte se primésca vr'unu oficiu de statu mai inaltu (civilu, eclesiasticu séu militariu) fie acé'a municipalu, comunalu salarisatu séu onorariu, séu vr'unu

altu oficiu, afara incátu e obligatu prin legea militare a servi la reserva séu la garda; d) nu póte se fie professoru séu inveliatoriu; e) nu póte se incepa nici o negociatiune séu industria séu vre-o alta ocupatiune, ce nu s'aru uní cu independintia oficiului judecatórescu, séu prin care s'aru impede cá in implinirea datorintieloru sele oficióse; f) nu ertatu se fie nici proprietariu, nici editoriu nici redactoru a vre-unei foi politice.

§ 8. Judecatoriu nu póte se primésca dela nimenea vre-o pensiune, si déca a avutu inainte de intrarea in oficiulu judecatórescu dreptu la ea, e indatoratu a resigná de ea inaintea ocupárei oficiului.

§ 9. Judecatoriu nu póte fi membru alu vre-unei societáti politice séu de lucru; nu póte participá la consultárite ei si acele nu le póte influintia nici mijlocitu nici nemijlocitu si nu se póte alaturá pre lángga conclusele séu petitiunile astoru felu de reuniuni séu adunári.

§ 10. Judecatoriu nu póte fi membrulu unei representatiuni municipale séu comunale, nu póte participá la consultárite ei si nu póte influintia asupra activitátiei ei nici prin sfatniri nici prin vre-unu altu faptu.

§ 11. Judecatoriu nu póte fi la vre-o societate actionarie comerciale séu industriale, presedinte, directoru séu membru alu consiliului administrativu séu a vre-unei comisiuni de controla, de esaminare séu de revisiune, nu póte fi nici altcum membru activu fia salarisatu séu numai provisoriu.

§ 12. Tutoru séu curatoru ce e indatoratu a administrá avere, a face ratiociniulu seu, a fi reprezentante inaintea forurilor judecatóresci, póte se fia judecatoriu numai in casulu acé'a, cându tutel'a séu curatel'a i se cuvine lui dupa lege.

§ 13. Judecatoriu e indatoratu, celu multu in trei luni dupa denumirea sea, dara la tóta intempleria inainte de intrarea in oficiu, a depune juramentulu de judecatoriu inaintea forului colegialu la care e denumitu. Intrarea in oficiu si inceputulu salariulu de judecatoriu se computáza dela depunerea juramentulu. Judecatoriu, carele nu observéza tempulu depunerei juramentulu, adeca nu depune juramentulu in tempulu otaritu, se privesce, cá si cându n'aru fi primitu denumirea si loculu lui se intregesce de nou.

§ 14. Judecatoriu legalminte denumitu nu se póte depune din oficiulu seu afara de casurile otarite in lege.

§ 15. Judecatoriu se póte transpune séu avanzá la alta judecatoria séu in altu oficiu, afara de casurile otarite in lege numai cu invoirea sea. La o judecatoria nu se potu aplicá judecatori, cari suntu inruditi in linia ascendentele séu descendentele séu cari suntu in alu doilea gradu de afinitate, precum si déca suntu in referentie parintesci séu fiesci de adoptiune.

§ 16. Judecatoriu se póte pensioná numai in casu, cându din caus'a batranetieloru séu a vre-unei debilitáti corporale séu spirituale nu-si mai póte implini oficiulu.

§ 17. Fiecare judecatoriu are dreptu a pre-tinde intr'unu anu siese septamáni ferii.

§ 18. Judecatoriu e indatoratu a procedo si a judecá dupa legile, ce au basa legale si dupa obiceiuri, ce au valóre de dreptu.

§ 19. Nime nu se póte retrage dela judecatoriu seu competentu.

§ 20. Afara de calea legislatiunei nu se potu desfiintia judecatoriile statorite prin lege si nu se potu sub nici unu pretestu pune altelu in locu, asemenea nu se póte schimbá competintia otarita prin lege precum nici cerculu si numerulu judecatorilor.

§ 21. Judecatoriu nu póte impede cá pre nime a-si cautá dreptulu seu, déca se tiene de competintia sea.

§ 22. A face destulu recuisitiunei si preste totu a se ajutorá in cause de dreptu cu reciprocitate e indatoratu fiecaré judecatoriu.

§ 23. Despre responsabilitatea judecatorilor tractéza o lege speciale.

§ 24. Controversele de competintia obvenitorie intre forurile giudiciale si administrative le decide, pána la o nóua ordinatiune a legislativei, ministeriulu.

Balth. H o r v á t h,
ministru de justitia.

Proiectu de lege.

(acum lege sancționată, art. XXXVIII) în obiectul instrucțiunii publice din școlile populare, primitu în ședințele casei deputaților ținute în 19 și următoarele zile ale lunii Noiembrie 1868.

(Capetu.)

Capu IX. Autoritățile școlilor populare.

§ 116. Totu institutul comunale pentru instrucțiunea populară sta sub nemijlocită autoritate a comunei. Acést'a autoritate comun'a și-o exerciteza prin scaunul scolasticu alesu de dens'a.

§ 117. Spre acestu scopu în fia-care comuna se înființează o comisiune scolara constatoriu celu putienu din 9 membrii, cari membrii se alegu dintre locuitorii comunali, încatu se pôte din individi pricepatori de caus'a instrucțiunii; în comunele și cetățile, ce posedu corporatiune reprezentativa îi alege corporatiunea, în alte comune îi alege adunarea generală a comunei. Afara de membrii alesi au votu consultativu și decisivu în comiss. scolare preotii locali și invetiatoriulu școlii populare comunale séu unde suntu mai multi invetiatori reprezentantele corpului invetiarescu.

§ 118. Comiss. scolare comunale se alege pre trei ani. Membrii acelei'a însă se potu totu-deună realege.

§ 119. De cum-va după trecerea acelor trei ani comun'a respectiva aru amenă alegerea comisiunii scolastice mai în lungu tempu de două săptămâni; membrii comisiunii (scaunului) scolare îi denu-mesc din membrii comunei consiliulu scolariu comitatensu. Denumirea însă are valóre numai pre unu anu, și după expirarea acestui tempu numai în acelu casu se pôte reinnoi, deca comun'a nici cum nu s'aru folosi de dreptulu séu de alege în decursu de două săptămâni.

§ 120. Pentru validitatea alegerilor e necesaria present'a de două din trei părți a membrilor scaunului scolare, iera pentru aducerea altei decisiuni valide e necesaria present'a majorității absolute.

§ 121. Comiss. scolastica alege pre invetiatoriu conformu §-lui 136; în tota septamân'a cercetéza prin câte unu membru alu școlile din locu; decide în privinti'a didactului; grijesce, că pruncii se umble la școlă regulatu; admonéza pre purtatorii de grigă a neglijențiloru, și în casu de lipsa urgéza pedepsirea lor înainte județului; veghiéza cu strictelia asupr'a instrucțiunii și asupr'a punctualei efectuirii a legilor scolastice; veghiéza asupr'a manipulării fondului scolastic și în contielegere cu antistia comunale se îngrijesce despre sporirea aceluia, dispune despre repararea cuvenita a edificiilor scolastice, despre prevederea școlilor cu instrumentele de instrucțiune; mai departe în cauzele procesuale între invetiatoriu și între parintii séu purtatorii de grigă a invetiaceiloru și în tôte întrebările disciplinari mai însemnate forméza județului de instanți'a prima; se infatiséza la esamenele anuale; cere séma dela curatori; și despre procedur'a sea face comunei relațiune anuale în casuri urgente și mai ponderose relațiune și mai de grabă. Antistii comunali asterne aceste relațiuni cu tóta ocasiunea consiliulu scolasticu comitatensu séu cetățienescu.

§ 122. Comiss. scolastica comunale alege, conformu numerului școliloru, unu séu mai multi curatori, cari — după îndrumațiunile din partea comisiunii scolastice — manipuléza averea școlii, reparéza edificiele, solvesce salariulu oficialiloru, și anualmente asterne înainte comisiunii scolastice socota particularia și rectificata cu documente.

Aceste socotele, după ce s'au cercetatu de comisiunea scolastica, se tramitu pentru supravizitare comunei și de acolo consiliulu scolasticu comitatensu séu cetățienescu.

§ 123. Tier'a întreaga conformu comitatelor se împarte în districte de instrucțiune într'unu numeru egale cu alu comitatelor. Bud'a-Pest'a forméza unu districtu instrucțional deosebitu.

§ 124. Tôte cauzele educației populare din comitatu se manipuléza de inspectorulu scolasticu comitatensu denumitu de ministerulu de instrucțiune și de unu consiliu scolasticu de sub presiedinti'a aceluia, asupr'a școliloru confessionali se exerciteza supraveghiarea cu întervenirea inspectorului scolasticu. Acestu inspectoru pôte se funghieze și în mai multe comitate instrucționale, deca pre teritoriulu acelor'a nu suntu mai multu de 300 comune.

De cum-va pretinde ingramadirea afaceriloru, guvernulu pôte denumi lângă densulu unu inspectoru secundariu séu ajunetu.

§ 125. Consiliulu scolasticu comitatensu se forméza în modulu urmatoriu: 1) Tóta confessiunea, care pre teritoriulu comitatului are comune bisericesci, alege din sinulu séu câte unu membru. 2) Toti invetiatorii publici căți suntu pre tereniulu comitatului instrucțional alegu dintre sine patru membri. 3) Cei'a-lalti membri devinu alesi din sinulu comitatului comitatensu. Numerulu acestor'a e celu putienu de 14, celu multu de 34. 4) În comitate în care suntu cetăți regesci o parte a membriloru detiermuriti în punctulu 3, se alege din partea acelor'a, conformu proporțiunii, în care proporțiune sta numerulu locuitoriloru din trensele cătra totalitatea locuitoriloru din comitatu.

§ 126. Membrii consiliulu scolasticu comitatensu se alegu pre cinci ani. Membrii acestui'a însă după expirarea celoru cinci ani se potu realege.

§ 127. Bud'a-Pest'a, care conformu acestei legi forméza unu districtu scolare deosebitu, după părțile orasiului se împarte în mai multe comunități scolare cu totu atâtea comiss. scolastice. Aceste comiss. scolare se alegu de cătra alegatorii părților orasiului pre 3 ani. Insa membrii acestor'a se potu alege și de nou. Afacerile acestor comiss. scolastice suntu totu acele, care s'au insiratu în §-tu 121, esceptiunandu alegerea invetiatoriului și manipularea averii scolastice, care afaceri în orasiele, ce forméza deosebitu districtu instrucționalu cadu sub competenți'a consiliulu scolasticu orasienescu séu sub a corporatiunii reprezentative orasienesci. Consiliulu scolasticu orasienescu (districtuale) se alege prin corpulu reprezentativu, și totu pre atâti'a ani, pre căți s'a alesu și corpulu reprezentativu. Insa membrii aceluia iera se potu alege. Membrii din oficiu ai comisiunii scolastice orasienesci prevediati cu votu consultativu decisivu suntu preotii locali, fără destingere de confessiune și doi reprezentanti ai corpului profesoralu.

Inspectorulu comitatensu

§ 128. 1. în totu anulu cercetéza odata tôte institutele pentru instrucțiunea populară atâtu comunali și confessionali cătu și cele private inferiori séu superiori și veghiéza strictu asupr'a efectuirii punctuale a legii în acele;

2. în școlile comunali și de statu dispune conformu îndrumațiunii din partea ministeriului de instrucțiunea publică și pre teritoriulu comitatului în genere escutéza ordinațiunile în privinti'a cauzei invetiamentale emanate din partea guvernului de instrucțiunea publică, și în totu anulu substerne guvernulu unu raportu detaiatu.

3. elu e presiedintele consiliulu scolasticu comitatensu și asemenea alu consiliulu diriginte alu școliloru de altu soi (d. e. a preparandiloru).

§ 129. Inspectorii și adjuntii loru tragu unu salariu regulatu.

§ 130. Consiliulu scolasticu: 1. face supraviziunea socotelor substerne din partea comisiunii scolastice comunale;

2. în privinti'a școliloru comunali e foru de a două instanți, în cauzele parintiloru cu invetiatorii și în tôte cauzele disciplinari din școlile populare.

3. Judeca acupr'a gravamenelor comiss. scolastice contra invetiatoriului, și a invetiatoriului contr'a comisiunii scolastice, (de aici părțile potu se recurga de dreptulu la ministerulu de instrucțiunea publică) și în genere judeca asupr'a procedurii comisiuniloru scolastice.

4. Se consultéza despre relațiunile invetiamentale ale districtului instrucțional (a comitatelor și orasielor regesci), și în privinti'a scaderiloru, care nu le pôte implini, face raportu și respective propunere comitatului séu corpului reprezentativu alu orasiului, care după aceea o asterne ministeriului de instrucțiunea publică.

§ 131. Consiliulu scolasticu se coaduna totu la $\frac{1}{4}$ de anu și cu acésta ocasiune membrii capeta spese de caletoria și diurne.

§ 132. Despre activitatea consiliulu scolasticu și despre starea cauzei invetiamentale în districtulu instrucțional Insp. face relațiune anuale comitatului comitatensu séu corpului reprezentativu orasienescu. Acést'a relațiune prin respectivulu comitetu séu corpulu reprezentativu totu-deună e a se asterne ministeriului de instrucțiunea publică.

Capu X. Despre invetiatori.

§ 133. Pentru oficiulu invetiarescu suntu invredniciti numai acei individi, cari au absolvatu întregulu cursu de studiu în care-va preparandia publică și cari depunendu esamenele deobligate au castigatu diploma; séu deca nici n'au absolvatu cursulu publicu preparandialu, deca s'au supusu cu succesu într'o preparandia publică atâtu esamenului teoreticu, cătu și practic.

Acei invetiatori diplomati, care la publicarea acestei legi voru fi în stațiune, se lasa în stațiune înse suntu detori a și rectificá istetimea și pres'a în instrucțiune înainte superiorei autorități, ce va cercetá școlile. Care nu potu rectificá aceste în zilele vacatiunii de véra sa potu constringe la invetiare continuativa efectuinda în cea mai de aprópe preparandia.

§ 134. Esamenulu invetiarescu se pôte depune și din unele științe de specialitate și din metoda instrucțiunii acelor'a. Diplom'a câștigata în astu modu înse invrednicesce numai spre instruirea aceloru studiu, care suntu însemnate în aceea.

§ 135. În școlile civile, în casuri estraordinari se potu chiamá de invetiatori și astfelu de barbati, cari nu posedu diplom'a invetiarescu, înse prin continu'a cultivare de mai multi ani a cutărei științe pre tereniulu literaturii s'au facutu cunoscuti.

§ 136. Invetiatorii se alegu sub presidiulu și conducerea delegatului consiliulu scolasticu de cătra comiss. scolastica comunale prin votisare.

Resultatulu alegerii e de a se substerne consiliulu scolasticu comitatensu pentru aprobare.

§ 137. De adjunti de invetiatori suntu chiamati nu numai invetiatorii diplomati, ci și junii, cari au finitu cursulu preparandialu. Dreptulu chiamării compete asiderea comiss. scolastice. De cum-va comun'a aru delaturá implerea oficiului de adjuntu invetiarescu, séu aru amenă implerea acestui oficiu: inspectorele scolasticu districtuale pôte denumi adjuntu invetiarescu, facundu relațiune despre denumire consiliulu scolasticu comitatensu.

§ 138. Invetiatorii se alegu pre viați și din oficiulu lor se potu amové prin judecat'a consiliulu scolasticu comitatensu numai pentru lenă, escesu morale, séu pentru crima politica.

Aceste judecări înse suntu a se tramite pentru întarire ministeriului instrucțiunii publice.

§ 139. Stațiunile invetiaresci devenite în vacanti suntu a se implini celu multu în decursu de o diumetate de anu.

§ 140. În casulu mórții invetiatoriului, veduv'a și orfanii lui începudu dela diu'a mórții în decursu de o diumetate de anu capeta salariulu întregu și locuința. Sub restempulu acest'a în școlă trebuie aplicatu unu invetiatoriu adjuntu.

141. Invetiatoriulu pôte fi reprezentante deitate, comitatensu, orasienescu, comunale și bisericescu precum și membru alu juriului (scaunu juratiescu), înse pre lângă invetiatoria nu pôte portá nici unu oficiu. Acelea afaceri, care se potu fini în locu, și a căroru implinire se pôte efectui afara de órele de instrucțiune, le pôte primi cu licența dela superioritatea scolare. Invetiatorii școliloru confessionali înse, potu dá ajutoriu la sierbițiile domnediesci și la îngropaciuni.

§ 142. Salariulu invetiarescu, conformu, relațiuniloru locali, lu stabilescé comiss. scolastica pre lângă aprobarea consiliulu scolasticu comitatensu. Inse afara de locuința onestă și unu patraru jugeru de gradina, salariulu invetiarescu nu pôte fi mai puțin, decâtu:

a) a invetiatoriului ordinaru din școl'a populare elementare 300 fl. v. a.;

b) a invetiatoriului adjuntu din școl'a populare elementare 200 fl. v. a.;

c) a invetiatoriului din școl'a populare superióre 550 fl. v. a.;

d) a invetiatoriului adjuntu din școl'a populare superióre 250 fl. v. a.;

e) a invetiatoriului școlii civile în cetăți mai mari 800 floreni v. a., în locuri mai mici 700 fl. v. a.;

f) a invetiatoriului adjuntu din școl'a civile în orasie mai mari 400 fl. v. a., în locuri mai mici 350 fl. v. a.

§ 143. Unde pâna acum a fostu datina, séu unde amesuratu relațiuniloru locali se arata a fi cu

scopu a se da o parte proportionata din acele salarie in naturale, acele se staverescu dupa pretului de midilocu alu loru socotitu de 10 ani. Aceste naturale le culegu si le dau respectivii antisti comunali.

Cantitatea acestora naturale staverinduse odata mai multa nu se pote stramuta.

§ 144. Unde invetiatorii tragu salariu mai mare decatu sumele puse in §-lu 142 acele suntu a li se lasa si mai de parte.

§ 145. Comon'a in totu anulu retiene 2 procente din salariulu anuale alu invetiatoriloru ordinari pre sem'a casei de ajutorare si le subministreza consiliulu scolasticu comitatense. Bani coadunati estumodu din tote comitatele instructional se manipuleza de ministeriulu de instructiunea publica, publicanduse despre densii in totu anulu o socota deschisa pre catu se pote de detaiata.

Din cass'a acest'a invetiatorii deveniti neapti de lacru in urmarea betranetiiloru seu a morbului si prin urmare, care nu mai potu remane in statiune, invetiatoresele devenite neapte, precum si veduvele (pana ce nu se marita) si orfanii (pana la etatea de 16 ani) invetiatoriloru repausati, se ajutara cu deosebita privire la famili'a invetiatoriloru ajutorandu seu a veduvei ingreuiata cu membri numerosi si suferit'ia de lipsa.

§ 146. Pentru educatiunea orfaniloru sermani a invetiatoriloru repausati sa da ajutoriu si din cass'a statului si inea in asi'a modu: 1) ca sum'a anuale votata, sa se imparta celu pucinu intre 100 de baieti; 2) baietii potu inveti'a in ori ce locu si in ori care institutu; 3) orfanii tragu ajutoriu numai pana la etatea de 16 ani.

§ 147. Invetiatorii comunali ai scololoru poporali si civile suntu indatorati in fiacare districtu invetiamentale a se constitui in corpu invetiatoreseu. Corporatiunea invetiatoreasca districtuale se imparte in atate reuniuni, cate cercuri are comitatulu. Reuniunile cercuali (jarasi) suntu deobligate cu ajutoriulu comunelor a se coaduna de done ori pre anu, iera intr'ea corporatiune e deobligata a se aduna odata in anu la conferintia. Pentru regularea conferintieloru invetiatoreseu va da ordinatiune ministeriulu de instructiunea publica.

§ 148. Esecutarea acestei legi se incredintieza ministeriulu de culte si instructiunea publica, care despre caus'a instructiunei publice face dietei relatiune anuale.

Dupa „Foi'a inv. pop.“

C i n c u - m a r e 24 Maiu 1869.

Domnule Redactoru! Atatu mil'a din Seliste si Sabiu in suma de 30 fl. v. a. carii mi-ati tramisu prin stimat'a D-Vost'ra harhia din 29 Aprilu, catu si cei 5 fl. v. a. tramisi cu alta hartia a Domniei Vost're dte 21/9 Maiu a. c. de nou din Ibanesci — i-amu primitu si in contielegere cu comitetulu i-amu impartit' arsiloru si lipsitiloru din Cincu-mare, fara osebite de nationalitate — despre care suma cuitezu.

Impartesitii arsi, cu lacrimi primindu snmulit'a de cate 1 fl. v. a. au multiamitu contribuitoriloru si colectantiloru, precum si D-Vost'ra pentru ostend'a. Pentru care bunatate aducemu multiamita publica.

Ignatiu Mandoc'a
pres. com. par.

R o m a n i ' a .

Despre desbaterile din camerele Romaniei reproducemu dupa „Trompet'a Carpatiloru“ nr. 728 urmatoarea cronica parlamentaria: Adunarea deputatiloru.

„Cu darere mare amu ascultatu noi interpellarea facuta alalta-ieri dlui ministru de resbelu in privint'ia insultei adose de catra unu sergentu seu corporalu nemtiu unu oficieru superioru dintre cei mai distinsi in armat'a romana, majoru Dabija

„Acesta interpellare ne-a mahnit' in tote privint'ie; intaiu pentru ca amu vedutu in ce chipu armat'a noastra a ajunsu bataia de jocu nu numai a oficieriloru superiori ca Krensky, dara inca si chiaru corporaliloru si sergentiloru ce vinu din Germani'a preste tier'a noastra, eu mai multa cutezantia de pre catu aveau oficierii muscali cari invetiau pre ostasii romani sub ocupatiunea de 200 mii baionete rusesi; alu doilea pentru demoralisarea, anarchi'a, nedisciplin'a care s'a intinsu in armat'a noastra, si cari rele dat'za numai din noptea

cea sinistra de 21 Februariu; alu treilea pentru lectiunile de ciocoismu ce a facutu militariloru nostri d. ministru de interne, respundendu in loculu ministrului de resbelu la acesta interpellare.

„Amu vedutu multe fetie sdrobite de mahnire pre tempulu acestui scandalu escatu in siedint'ia de Marti in adunarea deputatiloru.

„Dupa parerea noastra, superiorulu oficieru romanu sub tote privint'ie, d. majoru Dabija, nu si-a facutu dator'ia ce-i impunea gradulu seu, epoletele si sabi'a sea, candu a fostu insultatu de acelu corporalu germanu; acest'a ca militariu; — si alu doilea, ca s'a lasatu sa se apere in camera de unu onorabile, forte onorabile si elocuentu interpellatore, dara care trebuia sa preveda ca-i va face reu servitiu; acest'a ca omu politicu.

„Celu ce a vorbitu mai bine in acesta grava afacere a fostu Generalulu Florescu, si celu ce a vorbitu mai reu a fostu ministrulu de interne.

„Scia, seu nu scia d. ministru de resbelu despre acesta interpellatiune? Deca scia a facutu reu ca n'a venit' sa-i tiena facia; deca nu, asi'a timpulu nu este perdutu. Aseptamu in siedint'ia imediata pre d. ministru de resbelu, sa vina sa spunu in adunarea deputatiloru, ca scintorulu oficieru superioru romanu Majorulu Dabija este la loculu seu si ca caprariulu neamt'iu nu se mai afla pre teritoriulu romanu.

„Ne adresamu la maturulu, experimentatulu si onorabilele generalu Duca, ministrulu actuale de resbelu, si lu intrebamu pre dumnealui, deca in impregiur'arile aceste dumnealui a primitu demisiunea dlui Major Dabija, lasandu la postulu seu pre caprariulu nemtiu, carele a cutediatu sa faca cu degetulu unu Major romanu, chiaru si fara sa fi fostu acestu caprariu sub ordinile imediate ale dumnealui, incuragiaza seu nu dumnealui nedisciplin'a in armata, incuragiaza seu nu dumnealui moralitatea si confusiunea gradelor in armata? Si-lu mai intrebamu inca un'a; o armata debosata astfelu, demoralisata astfelu, nedisciplinata astfelu mai este ea armata? Si, spre finitu, ilu mai intrebamu inca un'a: veri-unu oficieriu seu cinu de josu, din missiunea francesu, dal'a, pre totu timpulu catu a fostu intre noi in armat'a noastra, ocaziune la veri-unu asemenea scandalu? —

V a r i e t a t i .

„* * * Congresulu nat. serbescu bisericescu s'a conchiamatu pre 13 Iuniu la Carlovit'u. Formul'a programului seu consta cam din urmatoarele puncte: organizarea bisericeii si a congresului preste totu; impacarea cu romani, donatiunea episcopiloru si cladiria unei resiedintie in Neoplant'a (Navisad.)

„* * * (Congresulu catoliciloru) Aici in Sabiu s'au alesu joi in sal'a dela coron'a Ungariei din partea mireniloru: Bar. Lud. Iosika, Sal. Gaizago Ioanu Bornemisza si Mich. Miko.

In privint'ia acestui congresu aflamu in „Gaz. Tr.“ unu cerculariu si din partea Escel. Sele Metrop. gr. catolicu din Blasiu Ioanu Vancea prin carele atrage atentiunea insemnat'iei, ce urmeza din tienera acestui congresu si pune in chibzuint'a fiiloru sei, sufletesci deca e sa se faca alegeri si in stinulu archidiecesei blasiane, ceea ce sa se faca iute pentru ca tempulu e scurtu. — Dupa catu amu vedutu totu in „Gazeta“ la Nasaudu si la Clusiu s'a decisu ne participarea la congresu. — In Sabiu s'au tienutu eri o conferintia; rezultatulu ni se pare ca e acela-si, ca si la Nasaudu si Clusiu.

„* * * Esamenele la academi'a de drepturi se incepu in 5 Iuliu si se termina in 24 ale acelei-a-si luni.

La gimnasiulu de statu se incepu esamenele de maturitate scriptoristice in 28 Iuniu nou.

„* * * K. K publica unu cerculariu indreptatu catra tote iurisdictionile prin care le atrage atentiunea ca pre venitoriu sa nu mai adreseze harthiele loru „catra Comisariatulu reg.“ ci numai catra comisariu, pentru ca personalulu ce se afla langa comisariulu regescu nu formeza o corporatiune, ci e numai alatorata langa persona comisariului, iera de altu mintrea se tiene de ministeriulu regescu ungurescu. Tote subscrierile precum si sigilulu porta numai inscriptiunea „comisariulu regescu ardeleanu.“

„* * * Epidemi'a de vite cornute a incetatu de totu si in Talmacu si asi'a comuni-

catiunea cu vite cornute e libera in totu scaunulu Sabiului.

„* * * Joi ser'a s'a intemplatu lucruri forte deplorabile in unulu din suburbiele Sabiului. Unu studentu eliminatu, dupa cum se spune, fu atacatu de nisce juni din suburbiu, dora din resbunare causata de amoru. Atacatul fu strapunsu in mai multe locuri incatu dupa miedulu noptiei, adeca Vineri diminet'ia pre la 3 ore au si muritu. Unu alu doilea studentu care se dice, ca a alergatu de acasa in ajutoriulu celui dintaiu inca a capetatu mai multe impunseturi incatu si viet'ia lui e in pericolu. Cercetarea criminala va lumin'a lucrulu mai bine cum a fostu pentru ca trei dintre culpabili suntu arestati. —

8—1 C o n c u r s u .

Pentru ocuparea statiunei vacante de invetiatoriu la scol'a populara gr. or. romana din comunitatea C a c o v ' a , ce este ingremiata maritulu comitatu alu Carasiului si protopresbiteratulu gr. or. romanu alu Oravitiei, se escrie prin acest'a concursu.

Cu acesta statiune suntu impreunate urmatoarele emolumente anuale:

- a) in bani gal'a: 126 fl. v. a.
- b) in naturalii: 20 meti de grau; 20 meti de cucuruzu; 10 orgii de lemne; 100 puncti de sare; 50 puncti de lumini; 2 1/2 jugere de pamentu si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupa acestu postu invetiatoreseu voru ave a inestr'a petitiunile loru concursuale, — timbrate dupa cuviint'ia, — cu estrasu de botezu, cu atestatu depre absolvarea cu sporiu bunu a cursulu pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pana acum si purtarea loru morale si politica, si astufeliu inzestrate le voru substerne Venerabilulu consistoriu alu Caransebesiului pana in 16. Iuniu vechiu a. c.

C a r a n s e b e s i u , 15 Maiu 1869.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

35—2 E D I C T U .

Nicolae Pandrea din Zoltanu Comitatulu Albei superioru acum trecut' 4 ani cu necredintia parasindu-si pre legiuit'a sea socia Ioan'a Medrea cu unu pruncu micu in bratie din comon'a Vidacutulu romanu, Comitatulu cetatei de balta, fara a se sci loculu petrecerei densului, este citatu ca in terminu de 6 luni de dile dela datulu de fatia sa se presentedie inaintea subscrisului foru matrimoniale, caci la din contra se va decide procesulu matrimoniale in contra-i urzitu si in absent'ia lui la intielesulu SS. canone a bisericeii gr. or.

A l m ' a , 21 Maiu 1869.

Scaunulu protop. gr. or. alu tractule' Ternavei de susu.

Ioanu Almasianu,
Protop. gr. or.

34—3 E D I C T U .

Ioana Marcu din Lepindea Comitatulu Cetatei de balta care de 5 ani cu necredintia parasindu-si pre legiuitulu seu barbatu Nicolae Henti'a dela Idiciu totu din disulu comitatu, si au pribegitu in lume, prin acest'a se citeza ca in terminu de 6 luni de dile dela datulu de fatia sa se presentedie inaintea subscrisului foru matrimoniale cu atat'a mai tare, caci la din contra se va decide procesulu matrimoniale asupra-i pornitu si in absent'ia ei la intielesulu SS. canone a bisericeii nostre gr. or.

A l m ' a , 21 Maiu 1869.

Scaunulu protop. gr. or. alu tractulu Tarnavei de susu.

Ioanu Almasianu,
Protopopu.

B a r s ' a d e V i e n n ' a .

Din 31 Maiu. (12 Iun.) 1869.

Metalicele 5%	62 30	Act. de creditu	304 80
Imprumut. nat. 5%	70 45	Argintulu	122
Actiile de banca	743	Galbinulu	5 86 1/2